

**คุณภาพชีวิตการทำงานของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1**
**Teacher'S Quality of Working Life and School Effectiveness Under
Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1**

พัทธนันท์ เกียรติภูมิพัฒน์* ชวน ภารังกุล**

Phatanan kiatpumipat* Chuan Parangkul**

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง*

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง**

Graduate Student in Master of Education, Educational Administration Program,

Faculty of Education, MubanChombueng Rajabhat University*

Faculty of Education, MubanChombueng Rajabhat University**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครู 2) ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 320 คน ซึ่งได้มาโดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ชีวิตการทำงานที่มีความเกี่ยวข้องต่อสังคม การบูรณาการทางสังคม การทำงานที่อยู่บนพื้นฐานของรัฐธรรมนูญ โอกาสในความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน โอกาสที่ได้ใช้และพัฒนาความสามารถของตนเอง ความปลอดภัยและสุขลักษณะของการทำงาน และค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

3. คุณภาพชีวิตการทำงานของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิตการทำงาน, ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to; 1) explore the teacher's quality of working life, 2) examine the school effectiveness, and 3) investigate the teacher's quality of working life and the school effectiveness under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1. The sample consisted of 320 teachers under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1 using stratified random sampling technique. The instrument was a five-rating scale questionnaire with reliability of .98. The statistics for data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and Pearson's coefficient.

The research findings were as follows:

1. The teacher's quality of working life overall was at a high level. When considered each aspect, all of them were at a high level. Ranking from the most to the least were as follows; social relevance of work life, social integration in the work organization, constitution in the work organization, opportunity to growth and security, work and total life span, opportunity to use and develop human capacities, safe and healthy working conditions, and adequate and fair compensation.

2. The school effectiveness overall was at a high level. When considered each aspect, all of them were at a high level. Ranking from the most to the least were as follows; higher quality outputs, adapt more effectively to environmental, produce more outputs, and internal problems than other.

3. The teacher's quality of working life and school effectiveness under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1 overall were at a high level of positive correlation ($r=.761$) with statistical significance at .01.

Keyword: Quality of working life, School Effectiveness

บทนำ

องค์กรในยุคโลกาภิวัตน์หรือยุคศตวรรษที่ 21 ต่างก็ต้องปรับตัวเองให้เข้ากับพลวัตของสภาพแวดล้อมทั้งจากภายใน และภายนอกองค์กร การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และบางอย่างก็อยู่นอกเหนือการควบคุม ดังนั้นองค์กรต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวรับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรอยู่รอด และสามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างแท้จริง ซึ่งความสามารถในการทำงานบรรลุเป้าหมายขององค์กรที่ได้วางไว้ในระยะยาวนั้นคือ ประสิทธิภาพ (effectiveness) ประสิทธิภาพมีความสำคัญอย่างยิ่งในทางการบริหารองค์กร เพราะเป็นตัวชี้วัดว่าการ

บริหารองค์กรประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด และยังเป็นปัจจัยบ่งชี้วัดประการหนึ่งถึงความสำเร็จของผู้นำองค์กรที่แสดงถึงความสามารถ ศักยภาพ ภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบของผู้นำองค์ในการบริหารทรัพยากรให้เกิดประโยชน์หรือคุณค่าสูงสุดต่อองค์กร (มยุรี วรรณสกุลเจริญ และชาญณรงค์ รัตนพนากุล, 2563, 194-198) องค์กรจะมีความมั่นคงอยู่รอดก็ขึ้นอยู่กับประสิทธิผลขององค์กร ดังนั้นประสิทธิผลจึงมีความสำคัญต่อองค์กรในการช่วยประเมินผลสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายกับวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยเปรียบเทียบผลงานการปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้ (สุภาภรณ์ วงศ์กรเชาวลิต, 2560, 11) ในการพัฒนาองค์กรทางด้านการศึกษามีประสิทธิผลมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน แต่ปัจจัยอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งคือองค์กรจะต้องมีบุคคลทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ครู และเจ้าหน้าที่ที่มีคุณภาพเหมาะสมกับภาระงาน และเพียงพอต่อการบริหารจัดการ ฉะนั้นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในหน่วยงานทางการศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่องค์กรจะต้องเอาใจใส่ดูแลเป็นพิเศษ องค์กรใด ๆ ก็ตามถ้าเริ่มต้นด้วยการมีบุคคลที่ดี มีความรู้ ความสามารถ และเหมาะสมกับงานที่ทำก็จะส่งผลให้ปัจจัยด้านอื่นประสบผลสำเร็จไปด้วย (อมรา ไชยคำ, 2559, 212) เพราะการที่จะส่งเสริมความเป็นเลิศในการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพ และประสิทธิผล เป็นหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องขององค์กรทางการศึกษาทุกระดับ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็น และเป็นหน้าที่หลักที่องค์กรด้านการศึกษาต้องรับผิดชอบในการวางแผนนโยบาย การบริหารจัดการด้านการศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา เพราะเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพมีความสามารถเต็มศักยภาพ มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งสติปัญญาจิตใจ ร่างกาย และสังคม เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาการเจริญเติบโต เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศไทย พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในยุคทศวรรษที่ 21 (ทินกฤต ชัยสุวรรณ และคนอื่น ๆ, 2561, 37) ประสิทธิภาพโรงเรียนจึงเป็นเครื่องบ่งชี้ความสำเร็จของโรงเรียนได้เป็นอย่างดีว่าโรงเรียนได้ดำเนินการบริหารจัดการประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายเพียงใด ซึ่งการพิจารณาว่าโรงเรียนมีประสิทธิผลหรือไม่นั้น ตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ปัญหาการศึกษาเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นควบคู่กับสังคมไทยตลอดระยะที่ผ่านมา เกิดจากหลากหลายสาเหตุด้วยกันทั้งโครงสร้าง และหน่วยงานที่จัดการศึกษา ระบบบริหารจัดการ สถานศึกษาหรือโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้เรียน และส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสาเหตุเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน และส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโดยรวมของประเทศ จากสาเหตุดังกล่าวพบว่า ครูผู้สอน เป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูผู้สอนนั้นมีหลายมิติ ได้แก่ ปัญหาที่เกิดโครงสร้าง และระบบบริหารจัดการ อาทิ การขาดแคลนครูที่ไม่เพียงพอต่อสถานศึกษา เกิดปัญหาคูไม่ครบชั้น ครูหนึ่งคนต้องสอนมากกว่า 1 ชั้นเรียน ครูมีภาระงานเป็นจำนวนมากซึ่งนอกจากหน้าที่หลักในการสอนแล้วยังมีภาระหน้าที่อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนอีก ทำให้งานการสอนถูกลดความสำคัญลงไป ครูต้องทิ้งห้องเรียน และขาดแคลนในสาขาวิชาเฉพาะส่งผลให้ครูทำงานไม่สอดคล้องกับความสามารถหรือคุณวุฒิของตนเอง และอีกหนึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นคือตัวครูผู้สอนที่มีหนี้สิน แม้จะเป็นปัญหาส่วนตัวของครูแต่ละคน แต่ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การศึกษาของไทยตกต่ำ เนื่องจากหนี้สินที่เกิดขึ้นทำให้ครูขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน มีคุณภาพชีวิตลดลงจนต้องหางานพิเศษอื่นมาเสริมเพื่อหารายได้ให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ซึ่งผลสำรวจพบว่า ครูเป็นหนี้ประมาณ 1.4 ล้านคน เฉลี่ยคนละ 1.5-2 ล้านบาท (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2559, 1-3) รวมถึงคุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านการให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสม และยุติธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ คุณภาพชีวิตการทำงาน ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางซึ่งอยู่ในลำดับ

ต่ำสุดของคุณภาพชีวิตการทำงาน (ปวีณา บัวชูก้าน, 2555, 51) และคุณภาพชีวิตการทำงานด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับต่ำสุด (นภารัตน์ พิมพ์เดช, 2561, 76)

ประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นต้องบ่งชี้คุณภาพชีวิตการทำงานของครูได้เป็นอย่างดี ซึ่งหลายปีที่ผ่านมาประสิทธิผลของสถานศึกษาค่อนข้างประสบปัญหาโดยเฉพาะคุณภาพของผู้เรียน โดยสามารถพิจารณาจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ซึ่งผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศ และระดับเขตพื้นที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรี (2562, ต) พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ทุกสาระการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าระดับประเทศยกเว้นวิชาวิทยาศาสตร์ สอดคล้องกับผลวิจัยที่พบว่าประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับต่ำสุด (จตุรภัทร ประทุม และคณะ, 2559, 123) และประสิทธิผลด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับต่ำสุด (วุฒิชัย จันทวัน, 2553, 59-60)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญ และสนใจที่จะศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยคาดหวังว่าข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1
3. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 1,826 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 320 คน ได้จากการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, 607-610) จากนั้นผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 6 กลุ่ม โดยจำแนกตามอำเภอ ได้แก่ เมืองราชบุรี ปากท่อ วัดเพลง จอมบึง สวนผึ้ง และบ้านคา จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตามอำเภอเป็นชั้น เพื่อให้ได้ผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก

อำเภอ	ข้าราชการครู	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมืองราชบุรี	674	118
ปากท่อ	314	55
อำเภอ	ข้าราชการครู	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
วัดเพลง	40	7
จอมบึง	362	63
สวนผึ้ง	291	51
บ้านคา	145	26
รวม	1,826	320

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงานและประสิทธิผลของสถานศึกษาจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างเครื่องมือโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
3. สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะมาปรับปรุง
4. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของเนื้อหาโดยให้เทคนิค IOC (Index Of Item Objective Congruence) โดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า 0.67 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่า IOC ของแบบสอบถามเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับข้าราชการครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach, 1970, 161) โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 เท่ากับ .974 ตอนที่ 3 เท่ากับ .957 และทั้งฉบับ เท่ากับ .980

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 เพื่อขออนุญาตทำแบบสอบถามข้าราชการ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลและติดตามรวบรวมแบบสอบถามคืนจากสถานศึกษาต่าง ๆ ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เป็นข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจัดกระทำข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับคืนมา
2. จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบรวบรวมคะแนนแบบสอบถามที่สมบูรณ์
3. นำข้อมูลไปคำนวณหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามรายละเอียดเกี่ยวกับ เพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานและประสิทธิผลของสถานศึกษาใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงานกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์ค่าประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 คุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 (n=320)

คุณภาพชีวิตการทำงานของครู	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	ลำดับ
1. ค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม (X_1)	3.85	0.57	มาก	8
2. ความปลอดภัยและสุขลักษณะของการทำงาน (X_2)	3.86	0.72	มาก	7
3. โอกาสที่ได้ใช้และพัฒนาความสามารถของตนเอง (X_3)	3.93	0.61	มาก	6
4. โอกาสในความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน (X_4)	4.10	0.56	มาก	4
5. การบูรณาการทางสังคม (X_5)	4.32	0.51	มาก	2
6. การทำงานที่อยู่บนพื้นฐานของรัฐธรรมนูญ (X_6)	4.16	0.58	มาก	3
7. ความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน (X_7)	4.01	1.03	มาก	5
8. ชีวิตการทำงานที่มีความเกี่ยวข้องกับต่อสังคม (X_8)	4.34	0.53	มาก	1
รวม (X_{tot})	4.07	0.54	มาก	

จากตาราง พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.54) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ชีวิตการทำงานที่มีความเกี่ยวข้องกับต่อสังคม ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.53) การบูรณาการทางสังคม ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.51) การทำงานที่อยู่บนพื้นฐานของรัฐธรรมนูญ ($\bar{X}=4.16$, S.D.=0.58) โอกาสในความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.56) ความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ($\bar{X}=4.01$, S.D.=1.03) โอกาสที่ได้ใช้และพัฒนาความสามารถของตนเอง ($\bar{X}=3.93$, S.D.=0.61) ความปลอดภัยและสุขลักษณะของการทำงาน ($\bar{X}=3.86$, S.D.=0.72) และค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม ($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.57)

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 (n=320)

ประสิทธิภาพของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	ลำดับ
1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น (Y_1)	4.15	0.52	มาก	3
2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก (Y_2)	4.24	0.44	มาก	1
3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม (Y_3)	4.20	0.50	มาก	2
4. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (Y_4)	4.09	0.47	มาก	4
รวม (Y_{tot})	4.17	0.44	มาก	

จากตาราง พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$, $S.D.=0.44$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ($\bar{X}=4.24$, $S.D.=0.44$) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}=4.20$, $S.D.=0.50$) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น ($\bar{X}=4.15$, $S.D.=0.52$) และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.09$, $S.D.=0.47$)

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

ประสิทธิภาพของ สถานศึกษา คุณภาพชีวิต การทำงาน	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y _{tot}
X ₁	0.624**	0.758**	0.712**	0.810**	0.789**
X ₂	0.428**	0.602**	0.629**	0.677**	0.634**
X ₃	0.570**	0.573**	0.654**	0.601**	0.655**
X ₄	0.585**	0.583**	0.610**	0.543**	0.634**
X ₅	0.412**	0.474**	0.486**	0.431**	0.491**
X ₆	0.502**	0.518**	0.581**	0.680**	0.622**
X ₇	0.496**	0.648**	0.529**	0.648**	0.629**
X ₈	0.671**	0.560**	0.597**	0.545**	0.651**
X _{tot}	0.630**	0.710**	0.709**	0.743**	0.761**

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของครูกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายคู่มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.761$) เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของครูด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันสูงที่สุด ($r=.810$) และคุณภาพชีวิตการทำงานของครูด้านการบูรณาการทางสังคมกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นมีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุด ($r=.810$)

ผลการวิจัย

1. คุณภาพชีวิตการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ

ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ชีวิตการทำงานที่มีความเกี่ยวข้องต่อสังคม การบูรณาการทางสังคม การทำงานที่อยู่บนพื้นฐานของรัฐธรรมนูญ โอกาสในความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน โอกาสที่ได้ใช้และพัฒนาความสามารถของตนเอง ความปลอดภัยและสุขลักษณะของการทำงาน และค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

3. คุณภาพชีวิตการทำงานของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r=.761$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. คุณภาพชีวิตการทำงานของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สาเหตุที่คุณภาพชีวิตของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะครูมีความพึงพอใจต่ออาชีพของตนเอง ทั้งในด้านผลตอบแทนที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ระบบการบริหารงานที่ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาและใช้ศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ และระบบสังคมภายในและสถานศึกษาที่เคารพสิทธิและวิชาชีพของครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันหวี วิชิตนันทการ, วันทนา อมตารียกุล, และ ประพรทิพย์ คุณากรพิทักษ์ (2562, 169) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยคุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผลวิจัยพบว่า ระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของ ปวีณา บัวชูก้าน (2555, 65) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผลวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ ญัฐฐา แดงกำ (2560, 70-73) ที่ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ผลวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สาเหตุที่สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะสถานศึกษามีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพตั้งแต่ระดับบริหารจนถึงระดับปฏิบัติการ ที่มุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ รวมถึงจัดสรรและบริหารทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า และสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา นารี, วิโรจน์ ชมภู, และ ประยูร อิ่มสวาสดี (2562, 19) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ บรรลุ ชินน้ำพอง และ วัลลภา อาริรัตน์ (2556, 92) ที่ศึกษาเรื่องสมรรถนะของผู้บริหาร

สถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผลวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. คุณภาพชีวิตการทำงานของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ทั้งนี้เป็นเพราะครูมีความพึงพอใจต่ออาชีพของตนเองในทุก ๆ มิติของคุณภาพชีวิตการทำงานของครู ก็จะทำให้เกิดกำลังใจในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลดีต่อสถานศึกษา จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณีภูธรา แดงคำ (2560, 70-73) ได้ศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ผลวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของครูมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลโดยรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการให้เงินเดือน/ผลตอบแทนอื่น ๆ ของข้าราชการครู และเลื่อนขั้นเงินเดือนโดยเป็นไปตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ให้ได้รับเงินเดือน/ผลตอบแทนอื่น ๆ เท่าเทียมกับข้าราชการครูระดับเดียวกันในสถานศึกษาอื่น ๆ และควรคำนึงถึงภาระงานและการอบรมพัฒนาวิชาชีพอย่างเป็นธรรม

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีรูปแบบการบริหารงานที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้เสมอ มีการกำหนดแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับความสามารถของครูและบุคลากร ในส่วนของครูควรมีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามลักษณะของนักเรียน ทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรมีการร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกคนภายในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ทุกคนปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมเช่นเดียวกับผู้อื่น แจ้งข่าวสารและข้อมูลต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาอย่างเป็นปัจจุบันให้ทุกคนทราบในทุกช่องทาง และผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรมีการทำงานร่วมกันในงานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนของครู โดยให้ความสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ มีสมรรถนะตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้สถานศึกษามีนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถในการแข่งขันและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม
2. ศึกษารูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษา
3. ศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จตุรภัทร ประทุม. (2559, 12-13). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชลธิชา นารี, วิโรจน์ ชมภู, และ ประยูร อิ่มสวาสดี. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. *e-Journal of Education Studies, Burapha University*, 1(1), 11-24.
- ณัฐฐา แดงก่า. (2560). คุณภาพชีวิตการทำงานของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทินกฤต ชัยสุวรรณ, ไตรรัตน์ ยืนยง, ศรดา ชัยสุวรรณ, วัฒนา จันทนุพาน, บุญสุข อินกองงาม, และ มรกต วัฒนศักดิ์. (2561, พฤษภาคม-สิงหาคม). ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตภาคเหนือตอนล่าง. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา*, 12(2), 35-45
- นภารัตน์ พิมพ์เดช. (2561). การศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- บรรลุ ชินน้ำพอง และ วัลลภา อารีรัตน์. (2556, มกราคม-มีนาคม). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 7(1), 92-103.
- ปวีณา บัวชูกาน. (2555). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผลของโรงเรียน ในอำเภอโคกเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มยุรี วรรณสกุลเจริญ และ ชาญณรงค์ รัตนพนากุล. (2563, มกราคม-เมษายน). ประสิทธิภาพขององค์การ. *วารสารศิลปการจัดการ*, 4(1), 193-204.
- วุฒิชัย จันทวัน. (2553). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัยพิษณุพนธ์*, 5(1), 145-158.
- สัณห์วิษ วิชิตนันทการ, วันทนา อมตาริยกุล, และ ประพรทิพย์ คุณากรพิทักษ์. (2562, มกราคม-มิถุนายน). ปัจจัยคุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. *วารสารบัณฑิตวิจัย*, 10(1), 169-188.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2559). ปัญหาครู : ปัญหาที่รอการปฏิรูป. บทความวิชาการ เดือนธันวาคม 2559. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดราชบุรี. (2562). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2562. ราชบุรี : ผู้แต่ง

- สุภาภรณ์ วงศ์กรเชาวลิต. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของจิตอาสาในองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร กรณีศึกษา : มูลนิธิแสงธรรมส่องหล้า กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ สำหรับนักบริหารคณะรัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.**
- อมรา ไชยคำ. (2559, เมษายน-มิถุนายน). ประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. **วารสารบัณฑิตศึกษา**, 13(6), 209-224.
- Cronbach, L. J. (1990). **Essential of psychological testing** (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). **Determining sample size for research activities.** Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.